בסוד שיח

"יארצייט"

ר' יחזקאל וידסקי מסר לנדפס מכתב קטן, במיוחד בשבת ותיקף לחדר. מי שאינו מביר אותו מתחזם הזה, שמע עליו מזמות טוב, פרצה מבוקשת לתנ"ך, ר"ת לאה היטלשרב.

וידסקי שוקד על שיעום בתי הקברות בלוזיר ופיבטהיה והוא מעמיד את קשריו עם שלשנות שלין כדי לנשל הנוף יהודי.

על הפרוץ שיעשר לוחץ שמעתי מפיו. הוא אירע באחרונה וידסקי נפל בו חלק, והוא בא ללמדנו כי צודק רבי נתנן מברסלב, שאין לזוז ראש כלל. הנה הדברים בלשונו:

"בתי, לאה, ביקשה ממני לחדיר קברות בנות מר בעה"שמואל שיבואות לשלין ואמרתיה לבקר גם בלוזיר ובבית העלמין המקומי. ובשתי שאם אחיה מם סם באותה עת. אשמח לעשות הנה. וכך היה. באתו ימ, בשעות הערב, וגיע יהודי שהינה לשלין שמו וסל נוזהיה. למזרת בבוקר הוא נכנס למשרד הקהילה היהודית, מבה למנהלת מזכירות בקשה ותאשורו וביקש את עזרת המזכירה. היום הוא יום הזכרון של אבי ר"ל שנפטר שנתיים לפני השואה, ולצערי אינ זוכר היכן הוא קבור. האם תוכלי בטובך לסייע בידי לאתר את הקבר ולשלוח עמי את השתר שבקי בשר חת ובהלכות של בית העלמין? ומזכירה שמחה לסייע בידי ויהודי וגיע לבית העלמין בזמן בו היתי שם. המשכתי בשלאכה שיקום הקברים של 48 אלף המתים שנפטרו בגטו מרצב ובתרבם כ־9000 ילדים. וראיתי את היהודי מדוכא, נלחם בשתר בית העלמין ובאחר מעבודה הקהילה היהודית, קיבוץ של האב נפגש הבן ושיח עם זכרו.

כעבור שעה תצי שמעתי רעש של מכונית, הפניתי מבחוץ בשרב ותיקף לחדר. מי שאינו מביר אותו מחזם הזה, שמע עליו מזמות טוב, פרצה מבוקשת לתנ"ך, ר"ת לאה היטלשרב.

וידסקי שוקד על שיקום בתי הקברות בלוזיר ופיבטהיה והוא מעמיד את קשריו עם שלשנות שלין כדי לנשל הנוף יהודי.

על הפרוץ שיעשר לוחץ שמעתי מפיו. הוא אירע באחרונה וידסקי נפל בו חלק, והוא בא ללמדנו כי צודק רבי נתנן מברסלב, שאין לזוז ראש כלל. הנה הדברים בלשונו:

"בתי, לאה, ביקשה ממני לחדיר קברות בנות מר בעה"שמואל שיבואות לשלין ואמרתיה לבקר גם בלוזיר ובבית העלמין המקומי. ובשתי שאם אחיה מם סם באותה עת. אשמח לעשות הנה. וכך היה. באתו ימ, בשעות הערב, וגיע יהודי שהינה לשלין שמו וסל נוזהיה. למזרת בבוקר הוא נכנס למשרד הקהילה היהודית, מבה למנהלת מזכירות בקשה ותאשורו וביקש את עזרת המזכירה. היום הוא יום הזכרון של אבי ר"ל שנפטר שנתיים לפני השואה, ולצערי אינ זוכר היכן הוא קבור. האם תוכלי בטובך לסייע בידי לאתר את הקבר ולשלוח עמי את השתר שבקי בשר חת ובהלכות של בית העלמין? ומזכירה שמחה לסייע בידי ויהודי וגיע לבית העלמין בזמן בו היתי שם. המשכתי בשלאכה שיקום הקברים של 48 אלף המתים שנפטרו בגטו מרצב ובתרבם כ־9000 ילדים. וראיתי את היהודי מדוכא, נלחם בשתר בית העלמין ובאחר מעבודה הקהילה היהודית, קיבוץ של האב נפגש הבן ושיח עם זכרו.

כעבור שעה תצי שמעתי רעש של מכונית, הפניתי מבחוץ בשרב ותיקף לחדר. מי שאינו מביר אותו מחזם הזה, שמע עליו מזמות טוב, פרצה מבוקשת לתנ"ך, ר"ת לאה היטלשרב.

וידסקי שוקד על שיקום בתי הקברות בלוזיר ופיבטהיה והוא מעמיד את קשריו עם שלשנות שלין כדי לנשל הנוף יהודי.

על הפרוץ שיעשר לוחץ שמעתי מפיו. הוא אירע באחרונה וידסקי נפל בו חלק, והוא בא ללמדנו כי צודק רבי נתנן מברסלב, שאין לזוז ראש כלל. הנה הדברים בלשונו:

"בתי, לאה, ביקשה ממני לחדיר קברות בנות מר בעה"שמואל שיבואות לשלין ואמרתיה לבקר גם בלוזיר ובבית העלמין המקומי. ובשתי שאם אחיה מם סם באותה עת. אשמח לעשות הנה. וכך היה. באתו ימ, בשעות הערב, וגיע יהודי שהינה לשלין שמו וסל נוזהיה. למזרת בבוקר הוא נכנס למשרד הקהילה היהודית, מבה למנהלת מזכירות בקשה ותאשורו וביקש את עזרת המזכירה. היום הוא יום הזכרון של אבי ר"ל שנפטר שנתיים לפני השואה, ולצערי אינ זוכר היכן הוא קבור. האם תוכלי בטובך לסייע בידי לאתר את הקבר ולשלוח עמי את השתר שבקי בשר חת ובהלכות של בית העלמין? ומזכירה שמחה לסייע בידי ויהודי וגיע לבית העלמין בזמן בו היתי שם. המשכתי בשלאכה שיקום הקברים של 48 אלף המתים שנפטרו בגטו מרצב ובתרבם כ־9000 ילדים. וראיתי את היהודי מדוכא, נלחם בשתר בית העלמין ובאחר מעבודה הקהילה היהודית, קיבוץ של האב נפגש הבן ושיח עם זכרו.

כעבור שעה תצי שמעתי רעש של מכונית, הפניתי

"ויהו רבים מפיו ומפי כתבו"

בכל בוקר עם נשמת השחר, קידב לחודא. מנשם הנוי"ם לאו שליט"א את המסוק ביעיה (שרק ג' פסוק ר) "ה' אלוקים נתן לי לשון לי מודים." ושורה ומשתחוה לריבון כל המעשים. שהרי אין פיו שאינו מכוניר אותו כאורחות מסור ו של השלום היהודי, לשפות בשפה העברית, כדשסתנם של היהודות האורתודוכסית.

ואין יודעים את מעשי הסור שהוא עשה ושה וסי עודב נהם, במסקנות שנאדיים מסתפקים רק במילים חצות המילות עיקרי. אישיות מרהיבה. שנובל כי סיום הזהירה בראש הלל הקהילה היהודיית, בעיקר, משום היותה כה שקבלת וכי ערבת עליהן.

עוזה השתיע הרב לאו בשפר בן שישה כרכים על פרקי אבות, הנושא את השם "יזל ישראל". בשפרי זה, מכנס הרב לאו את המוסר שינק מבי חלי ישראל, "בעילם הערתי וישמתי". שפה ברורה, רעיונות מגובשים ואין פינה שאינה מוארת ומלובנת, ואין לנו אלא לחזור בשבב על אישיותי של הנפלם ו' נוליה איימון שליט"א, המבוא הזהיבי ביישיבת "קול תורה" בירושלים, שם, בין היתר, ומתוך הרב לאה "ויהו רבים מפיו ומפי כתבו".

"זכנהרה שהיתה על פניו"

ראש המועצה הדתית של נוש קטיף, אליעזר אדרבן, אומר כי מאז ביקורו הנר"א שפירא הרב נרים אליהו שליט"א בנוש קטיף, מפגד דתיה ניית בשקים בכמה וכמה פעלות. "הרבה תודה כאן ותרבה חסד בנוש קטיף, אלא שותבנים שפר רא האליהו רגשי את התושבים באופן שקשה לתאר השרבר נתן כעת אותותיו בתודה הדתית אמנית של הנוש".

הנוש, נוש קטיף, והא בבת־עינם של הנר"א שפירא והנר"ם אליהו. כשחזר הרב שפירא מפגישה הדתי היחיד בנוש קטיף, היה שהעיניו לו כי עליו לשמור על בריאותו וכי הפלשלה של הדיבר והמרגשות אינן מוטשות לו בריאות. תגובתו היתה "הדאגות הא עליהם ולא עלי".

הנר"ם אליהו שהה בנוש כיום וכישי האחרון עד תשע בשרב האת ביתו יצא ב־1.30 בצהרים. מלבר התפילה גשל ולקן בסיום הזהר הגלמד מפיהה ועד שקיעה, בשעודת ר' אחד המשוחפת לחברה קדישא של נוש קטיף ושמה בכיסוי ומצא זמן לקבל משלחה מהישוב ניסניה. הוא עזר את הביהור לשיר עד שיר ולדקד עד דיקד. "והשלחה שלו והנהיה שהיתה על פניו ומשפ כמלנו חיות הנשמה יהדיות".

פרפראות לפורים

"אילו לעבדים ולשפחות נמכרנו, החרשתי"

בשליט ספר אדב ישראל (מהארם"י הר' העשיר מאפסא ע"ה) מהבא, שבי מ' שריא נאן, היה עשיר שהיה לו ספר יהיר שכתב עליה יספר בעצמו אודי מפזיות העשיר שני בניו יתריינו על היריעה. כל אחד יצי לוכות בספר יהיה המיוחס, תמורת יתנד על כל הדברים, המחלט שיפילנ גדול. ואו שיכה בכל דיבים יהיי עצוב. יאילו זו שוכה בספר יהיהי שכה באחי יהיי שם מיפי אחי שהיי לי ספר יהיי יקר היים מכל הון. ולהי יכשיר יהתנגב בלילה לביות הכנסת בן החזק הספר, ומחק את האות ע"ין של המסק ועברהם את זה אלוקיכם, ושיר את לאמר האת מיעבד ושמות ב"ל כ"ה) וכתב במקום זה אל"ף, בשמצאו את השניאר. ישבו שהי נעשר בשעה יכסיכה, יבעל הספר לא הסכים לתקן את השניאר מפני שהי בבר לא יהיי ספר שעזיהא יספר כתב אחינו לבר, ושהרב בעל הלכ"ת נרצה אליו אביי בהלום האמר לי כי יפחסר יהו עשר את השניאר, והא האיר, שיחשש בבית הכנסת יעזה ישהיהו יימצא שם את היקיי של הספר שהתקרים בו העונש "כי יתחה ביי" ישמות כ"א כ"ו). אביי יוסיף האמר לי בי בביה היי של בעלי יבא הפסק, שעזיהא יכתוב בעצמו יתקן את הספר. וכך היי.

לפי זה מפרש האדב ישראל את הפסוקים בפנדיה, "כי נמכרנו אנו יעמי לחד שכיר לחדוג. (לאבד אחיי לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי, כי אין הצר שוה בנזק המלך. יאמר האמרו המלכו, כי הוא יי אחי יי הוא, אשר מלאו לבו לעשות כך (אסתר ו' ויין), שניהיה המלך חייב לעבדים בעי". שיהיו עבדים, אילו המן סתב לאבדים כאל"ף, היינו להשפיים. ולכן אמרי אסתיר אילו לעבדים ולשפחות נמכרנו - לפי הנזיהיך, המקרים, יהמלך יהמלך שאל, מי אשר מלאו לבו לעשות כן. לשנות את אשר נכתב ונחתם בטבעת המלך. ואילו על הנזיהיך המקרים לא היי צריך המלך לשאול מפני שיכל שיכו היי הנדים, אלא שאריה המלך חייב מי עשה את השינוי של חילוף האותיות אל"ף בע"ין.

טעם לאכילת "קרעפלעך" בפורים

הנאר מסוכטשוב זצ"ל אבאר, מה יתעם שבפורים אוכלים "קרעפלעך" (בצק ממולא בשרא יהבר מקרם בדיכות ויבאר אם שילח מנר אחר. אחדי שנאכלה המנה, שילח מנר שניא, אם יבאיי היי מנחה משלוח מנות, אף על פי ששיי המנות לא היי ביחי. או ביללא אי יבארם, אלא בששחיתן היי ביחי. ולא מעיל ביחוק. יבביא ראיי מרשל"א במסכת מרישיות, יפוסק בפי שקרוש אשה בחצי פרישה והר צ'אר, ואחר כך הפקיח לה פתח יצי פרשה, והרגה מפרישה. ולפי זה גם יכא שתי המנות בדיכות להיות ביחי. אחיתי לא מקיימין מצוות משלוח שתי מנות, והפקיח יראיה במגילה (ז' ע"ב), אבי בר אבין הי הבינא בר אבין, מחלפי סעודתיהם לה יהי יפרים הי"ן, שלא היה לאחד מהם כדי לשלוח ולהשאיר לעצמו. לפיכך כל אחד שלח סעודתו לחבירו. כדי שיהא לו לאכול סעודה פרים וגם לקיים בזה מצי יית משלוח מנות וכ' אריה סימן תרצ"ר ס"ק ה"ן, ולפי זה יתם הדי לא אכלו שתי המנות ביחד. למשל, התחילו לאכול רגים, המלישו את המנות, כל אחד אכל של חבירו, וכך המשיכו לאכול כל המנות, אחיך יקנו יתי מצוות משלוח מנות, הא לא יה ב' תבשילין בבת אחת אלא נראה דבמעשה האבי איירי שאכלו קרעפלעך שנעשה מבצק הבשר, וכדשכתב מביאה ס"ז, שזה נחשב כשני תבשילין, ואיירו שב קרעפלעך יוצאיי בו בשני תבשילין מבשיל בחדי.

"עד חג השבועות"

יכו בשבת וס"ח ע"א) בפרש רש"י הדר קבלה (את התורה) ביסי אחשורוש, מאהבה יבם שנעשה ליהם. ויהיינו בפורים עשו תשובה מאהבה, ומעיו זה איתא בפורים יהחיים ישהיי מזמור ק"כ.

ישכתבי בשם הרב מקדי גלוזב זצ"ל (מתער קרת אדץ בבי"ג שהוא היי בתער יהי פורים אצי יבאי מסוכטשוב בעל אבני נזר זצ"ל. ישמע ממנו את הדישה ילהלן: איתא רבי יהודה אמר, השאירע מסת של פורים, והא ראיש עד הנ השי בדעות (נדרים ס"ם ע"ב), שאל המוכטשובער מדע ויזקא עד הנ השבועות ותר רן. ואמרינן בבבא מתרא ו' ע"א) עשרה הברים קשים נבראו בעולם כר, נף קשה, מדי שבורי, שדי קשה, יין מפנו, ואמר בשם השפה אמת, כי לבעש"ם היה תחב יד יהו בבבא מתרא, יבי היד תחב יהו השפה, שהר מפרש השאיר יד לחיבי יהרי יד כאב הדשא עד הנ השבועות. שאז מקבלים את התורה, באיזה בירור בדבר, ושוב יד מסיג את היין, משא"כ בפורים דחיב אדם לבסמי, ולא אמר רבי יהודה שכאב לו הראש משתיית היין בפורים משום דבפורים מקבלים את התורה, ושוב יד מסיג את היין מיד ולא נשאר לזמן הדבה.

והחירוץ בספרי ד"ב לפי (בפרשת ו' אות כ') מביא, כי פורים כולל כל הד טים טובים, פסח מצביות לחורתו, וכאן מצות לחדים, שבועות מתן תורה, וכאן יד קבלוה ביסי אחשורוש. ראש השנה ספרי דיים וספרי מתים ראש השנה ע"י ע"ב), וכאן ניחנים, אם לקרים הגזירה, אם להגבל. יום הביפורים מחילה וחנות, וכאן נמחי לדם את שבנו מסעדתו של אחשורוש. סוכות ענני כבוד. וכאן נבב סוכות כנפי השכינה, דברים מעמי הארץ מתייהדים.

(מתוך "אמרי שמחה" לרבי שמחה בונים מיזבוזיכ זיל)

schiffs@013.net.il